

הוציאו לו פרק חמישי יומא

נדר

1. וְיִאָרְבוּ הַבְּדִים וְיִרְאוּ רֵאשֵׁי הַבְּדִים מִן הַקֶּדֶשׁ עַל פְּנֵי הַדְּבִיר וְלֹא יִרְאוּ הַחֲזִיקָה וְיִדְוֶה שֵׁם עַד הַיּוֹם הַהוּא:

מלכים א ח ח
2. וְאֵת הַיְבוּסִי יֵשֶׁב יְרוּשָׁלַם לֹא הוֹרִישֶׁנּוּ בְּנֵי בְנֵימִן וְיֵשֶׁב הַיְבוּסִי אֵת בְּנֵי בְנֵימִן בִּירוּשָׁלַם עַד הַיּוֹם הַהוּא:

שופטים א כא
3. עַל הַהָרִים אֲשֶׁר בְּכִי וְגַדִּי וְעַל נְאוֹת מִדְבָר קִינָה כִּי נִצְתָה מִבְּלִי אִישׁ עֵבֶר וְלֹא שָׁמְעוּ קוֹל מִקְנֵה מַעוֹף הַשָּׁמַיִם וְעַד הַבְּחִירָה וְדָוִד הַקֶּבֶד:

ימיהו ט ט
4. גִּפְרִית וּמִלַח שֹׂרֶפֶה כָּל אֲרָצָה לֹא תִרְעַע וְלֹא תִצְמַח וְלֹא יִעֲלֶה בָּהּ כֹּף עֵשֶׂב כְּמַהֲפַכַת סוּם וְעִמְרֵה אֲדָמָה וְרִצְבוּיִם אֲשֶׁר הִפֵּךְ יְיָ בַּאֲפֹ וּבַחֲמִוּוֹ: דְּבִרֵי כֹס כ כ

5. וְהַגְּבִיר בְּרִית לְרִבִּים שְׂבוּעַ אֶחָד וְחִצֵּי הַשְּׂבוּעַ יִשְׁבִּית וְזֶכֶת וּמִנְחָה וְעַל כִּנְף שִׁקְיָה מִשְׁמַם וְעַד כִּלְהָ וְנִחְרָה תִּפְרָךְ עַל שִׁמְךָ: דניאל ט כו

6. וְאָמְרוּ עַל אֲשֶׁר עֲזָבוּ אֵת בְּרִית יְיָ אֱלֹהֵי אֲבוֹתָם אֲשֶׁר בָּרַח עִמָּם בְּהוֹצִיאֹ אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: דְּבִרֵי כֹס כ כ

7. וּמָהֵם מִן בְּנֵי שְׁמֹעוֹן הִלְכוּ לְדֶרֶךְ שְׂעִיר אֲנָשִׁים חָמֵשׁ מֵאוֹת וּפְלִטְיָה וְנִעְרָה וְרִפְיָה וְגִזְיָאֵל בְּנֵי יִשְׁעִי בְּרֵאשֹׁם: וְיָבֹד אֵת שְׂאֵרֵי הַפְּלִטָה לְעִמְלֶק וְיֵשֶׁב שָׁם עַד הַיּוֹם הַהוּא:

דְּבִרֵי הִימִים א ד כ-מג
8. כִּי אָמַר בְּכַח יָדִי עֲשִׂיתִי וּבַחֲמִוּוִי כִּי בְּנִימִן יִקְרָא וְגִבּוֹלֵת עֲמִים וְעִתְדוֹתֵיהֶם שׁוֹשֵׁתִי וְאֹרִיד אֲבִיר יוֹשְׁבֵיהֶם: ישיעיהו י י

9. צִוֹר הַמֹּר דוֹדִי לִי בֵּין שִׁדִּי לִי: צוֹר הַמֹּר דוֹדִי לִי בֵּין שִׁדִּי לִי: שיר השירים א יג

10. וְלֹא יִבְאוּ לְרֵאוֹת כְּבָלַע אֵת הַקֶּדֶשׁ וְנִמְתָּה: במדבר כ ד

11. וְאֵת כָּל קִירוֹת הַבַּיִת מִסָּב קָלַע וּפְתוּחֵי מִקְשְׁלוֹת פְּרוּבִים וְתַמְרֵת וּפְטוּרֵי צִיצִים מִלְּפָנֶיךָ וְלִחְצִיצוֹן: מלכים א ו כ

12. וְיִפְתַּח עַל הַלְחָת וְיִתְּיָה וְעַל מִסְגְּרֵיהֶּיךָ בְּרוּבִים אֲרִיזוֹת וְתַמְרֵת כְּמַעַר אִישׁ וְלִיּוֹת כְּסִבִּי: מלכים א ז ל

כל חדרה. הגנוח בחדרי חדרים: נ"צ שנה. היו מחרצות ירושלים בגלות דקיקה עד פקידת כורש שעלו לגנות הצית שהי לסקוף ע' גלות יהויקים היתה הפקידה כמו ששינו בגמילה (דף י"א): ו"ח שנה היה מציבש יהויקים עד חרצות ירושלים דאמר מר גלו בשבעה גלו בשמונה גלו בשמונה עשרה גלו בתשע עשרה ופירושו גלה יכניה בשבע לכיבוש יהויקים שהוא שמונה לנצודלנדר גלו דקיקה וגלותו חרצות ירושלים בשמונה עשר לכיבוש יהויקים שהוא תשע עשרה לנצודלנדר דאמר מר שנה ראשונה כיצבש ינוה שניה עלה וכיצבש יהויקים: עד צפמה. צמהה צנימטערא חמשין ומרין: הגביר לרבים. צספר לניאל כתיב והכי מפרש ליה ר' יוחנן אותו ברית האמור בגפרית ומלח שנאלמך צו על אשר עזבו את ברית הגבירי האויב על ישראל שזוע אחד: לרבים. לשרים כמו כל רבי מלך צבל (ירמיה לט):

כרובים דצורתא. נשאלתי על אותם שמציינים במחזורים זכרות חיות ועופות אס יפה עושים אס ללא והשצמי נ"ל דולאי לא יפה עושים שממוך מסמטכלים צזרות הללו אין מכוונין לצס לאציהס צצמנים מניה אין כאן אסוקר ללא מעשה לך פסל וגו' (שמות כ) להא מסקינן צפרק כל הללמים (ע"ז דף מג:). שאני רצן גמלילא דלחרים עשו לו ופלינו חסדאל ליכא צלויקים

כל הדרה מאי כל הדרה חדרה אתה מאי אתה אומר אמר לו שאני אומר ארון במקומו נגנו שנאמר ויאריכו הברדים וגו' אמר ליה רבה לעולא מאי משמע דכתיב ויהיו שם עד היום הזה וכל היכא דכתיב עד היום הזה לעולם הוא והכתיב ואת היבוס יושב ירושלם לא הורישו בני בנימין וישב היבוס את בני בנימין בירושלם עד היום הכי נמי דלא גלו והתניא ר' יהודה אומר חמשים ושתים שנה לא עבר איש ביהודה שנאמר על ההרים אשא כבי וגדי ועל נאות מדבר קינה כי נצתה מבלי איש עובר ולא שמעו קול מקנה מעוף השמים ועד בהמה ובחמור: דבריהם כס כ כ

והגביר ברית לרבים שבווע אחד וחיצי השבוע ישיבת זכח ומנחה ועל כנף שקייה משמם ועד כלה ונחרה תפרך על שמך: דניאל ט כו
6. ואמרו על אשר עזבו את ברית ה' אלהי אבותם אמר ליה הכא כתיב שם התם לא כתיב שם וכל היכא דכתיב שם לעולם הוא מיתיבי ומהם מן בני שמעון הלכו להר שיעיר אנשים חמש מאות ופלטיה ונעריה ורפיה ועזיאל בני ישעי בראשם ויכו את שארית הפליטה לעמלק וישבו שם עד היום הזה וכבר עלה סנחריב מלך אשור וכלבל כל הארצות שנאמר אסירי גבולות עמים ועתודותיהם שושתי תיובתא אמר כל נחמן נחמן וחכמים אומרים ארון בלשכת דיר העצים היה גנוז אמר רב נחמן בר יצחק אף אנן נמי תנינא מעשה בכהן אחד שהיה מתעסק וראה רצפה משונה מחברותיה ובה והודיע את חבריו ולא הספיק לגמור את הדבר עד שיצתה נשמתו וידעו ביהוד ששם ארון גנוז מאי היה עבד אמר רבי חלבו מתעסק בקדרומו היה תנא דבי רבי ישמעאל שני כהנים בעלי מומין היו מתליעין בעצים ונשמטה קדרומו של אחד מהם ונפלה שם ויצתה איש ואכלתו רב יהודה רמי כתיב ויראו ראשי הברדים וכתיב ויראו החוצה הא כיצד נראין ואין נראין תניא נמי הכי ויראו ראשי הברדים יכול לא יהו זוין ממוקומן ת"ל ויאריכו הברדים יכול יהו מקרעין בפרוכת ויוציאין ת"ל ולא יראו החוצה הא כיצד דוחקין ובולטין ויוציאין בפרוכת ונראין כשני דדי אשה שנא' צרור המור דודי לי בין שדי ילין אמר רב קמינא בשעה שהיו ישראל עולין לרגל מגללין להם את הפרוכת ומראין להם את הכרובים שהיו מעורים זה בזה ואומרים להן ראו חבתכם לפני המקום כחבת זכר ונקבה מתיב רב חסדא ולא יבואו לראות כבלע את הקדש ואמר רב יהודה אמר רב בשעת הכנסת כלים לנרתק שלהם אמר רב נחמן משל לכלה כל זמן שהיא בבית אביה צנועה מבעלה כיון שבאתה לבית חמיה אינה צנועה מבעלה מתיב רב חנא בר רב קמינא מעשה בכהן אחד שהיה מתעסק וכו' אמר ליה נתגרשה קא אמרת נתגרשה חזרו לחיבתה הראשונה במאי עסקינן אי נימא במקדש ראשון מי הואי פרוכת אלא במקדש שני מי הוא כרובים לעולם במקדש ראשון ומאי פרוכת דכבי דאמר רבי זירא אמר רב שלשה עשר פרוכות היו במקדש שבעה כנגד שבעה שערים שתיים אחת לפתחו של היכל ואחת לפתחו של אולם שתיים בדכיר ושתיים כנגדן בעליה רב אחא בר יעקב אמר לעולם במקדש שני וכרובים דצורתא הוו קיימי דכתיב ואת כל קירות הבית מסב קלע וכו' כרובים ותמרות ופטורי ציצים וצפה זהב מוישר על המהוקה וכתיב כמעט איש ולויות מאי כמעט איש ולויות אמר רבה בר רב שילא כמיש

מזויירין צבותל צמיני סממנים או חקוקין צקירות העך מלפנים מכותלי האצנים: מסב קלע. זכרות רשמות וקליעות: כליש

א) ג'ל ויראו ראשי הברדים: ב) שנת קמה: ג) שנקלס פיו מצ"ג: ד) מוספתא פ"ג ה"ג: ע"ש ממנו מ"ת. ע"ש: ג) יחו זין וכו': ד) ג'ציי מנלן: ו) ג'על ע"ג: ז) נכמוצת ד"ה: ח) נ"ע היעב צפסקים הללו ומזהו ליישן.

גליון הש"ס

גמ' ועתודותיהם שושתי תיובתא. עיין סוטה דף ק"ג ע"ב צ"ע נ"ע ד"ה ויקרא שמה ו"ע:

הגהות הב"ח

א) גמ' דכתיב ואל כל קירות הבית מסב קלעס פתוחי מקלעות כרובים ותמרות ופטורי ציצים וכתיב וצפה וזכ משר:

רבינו חננאל

וא"ל ארון במקומו נגנו שנאמר ויאריכו הברדים ויראו ראשי הברדים מן הקדש אל פני הדביר ולא יראו החוצה ויהיו שם עד היום הזה. איני והכתיב ואת היבוס יושב ירושלם לא הורישו וכו' ועלתה בתיובתא, דמקשה וכל היכא דכתיב עד היום הזה לעולם הוא, והתניא ר' יהודה אומר כיב שנה לא עבר איש ביהודה שנאמר על החרים אשא כבי וגדי וגו', בהמה בגימטריא כיב הוי, והניא ז' שנים נתקיימה גפריית ומלח בארץ ישראל שנאמר על אשר עזבו את ברית ה' וגו', וכתיב והגביר ברית לרבים שבווע אחד וחיצי השבוע ישיבת זכח ומנחה ועל כנף שקייה ממשם ועד כלה ונחרה תפרך על שמך: דניאל ט כו
8. כי אמר בכח ידי עשיתי ובחמיומי כי בנימין יקרא וגבולות עמים ועתודותיהם שושתי ואוריד אביר יושביהם: ישיעיהו י י
9. צור המור דודי לי בין שדי לי: צור המור דודי לי בין שדי לי: שיר השירים א יג
10. ולא יבאו לראות כבלע את הקדש ונמתה: במדבר כ ד
11. ואת כל קירות הבית מסב קלע ופתחי מקלעות פרוכים ותמרת ופטורי ציצים מלפניך וליחציון: מלכים א ו כ
12. ויפתח על הלחת ויתיה ועל מסגרותיה ברוכים אריות ותמרת כמעט איש ולויות כסבי: מלכים א ז ל

מוסף רש"י

חמישים ושתיים שנה. משגלו מימי דקיקת מצריות ירושלם עד שנפקדו מימי כורש וכו' על מהס לייסק את הבית ו"ח שנים קודם גמר בנינו שהיה לסקוף ע' שנה צמט שמיס לרשיש כלאמריין צמגולה שבת

יכול יהו מקרעין בפרוכת. פרוכה היסה פרוכה צפמה צית קדשי קדשים לנעושת בעלמא ולא משום מחיה, דהא אמה טרקסין הויי טרקסין ראשון, וכו' ט לוקמה צמקדש שני דהוי פרוכה, ליכא לנמינר דצמקדש שני לא הוה ארון וליכא דלששהו עמו, ועוד דקדש צמקדש ראשון כמי (מחנות צח). דוחקין ובולטין ויוציאין בפרוכת. לפי שהיה הארון כנגד הפתח דלאמריין צמגילה (כ). ארון עששה משה צמנונה צדכיר היה לו עשר אמות ריח ממנו לנסול לכל נד והדברי היה עשרים על עשרים ומקום ארון אינו ממעט צדכיר צמנה היה עומד, אלהה צמלעמא היציר קאי והפתח נמי היה צמלעמא כמול מורתי והיו הברדים בולטין בפרוכת צפמה (מחנות צח). במקדש ראשון מי הואי פרוכת. אמה טרקסין הוה (ע"ז ע"ג). שתיים דבכיר. תחת אמה טרקסין, ושתיים כנגדן בעליה. להבדיל בין עליית היכל לעליית קדשי הקדשים וגם בין צמקוס אמה טרקסין (כתובות טז).

תוס' ישנים

ומה מרמז כמו שאנו אומרים לעיל גבי להס הפנים, ו"ל שאותם שהיו מעורין זה בזה אין זה שכן עשאלם שנתלמה מהו הכי (צורתה) דלורכא) לנקמן לכני אלה, ומקום ארון שלל היה מן המדה לא היו מכירין שלל היה מגביהו להס כל כך וגם לא היו מוציאים (מזוירין), וגוף הכרובים שלל היה מן המדה שהיו נספיהו ה' אמות מימין וה' אמות משמאל גם כזה לא היו מכירין כל כך. מ"ר.

מחמקב ושוחק בקוין ובולטין בפרוכת בו'. צמקדש ראשון מיירי פרוכה (צדכיר) (צדכיר), שהיה פתח צית קדשי הקדשים מן הים פרוכה דלוקמן, צבל צמקדש שני לא היה ארון. ומראין אהם שהיו מעורין, וא"ת אמאי לא היה נספין נכא, א) צהדי נספין נכא) כיון שהיו מראין אותן לעולי נגלים למאי (ס"ד) (דס"ד) שכן הכרובים עששה שנתלמה מהו